

Neobvyklý nápad může být příkladem pro ostatní

Čtyřiaosmdesátiletá Vlasta Galasová se na penzi přestěhovala do Frýdlantu nad Ostravicí. Má tak nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd na očích denně, jen co se probudí. „*Poprvé jsem byla na Lysé, když mi bylo jedenáct let. Tenkrát jela s naší dívčí třídou i třída chlapecká, takže to byl pořádný virvál,*“ vzpomíná. Když byla v mládí na vrcholu naposledy, ještě nestál vysílač. Zato existovala Bezručova chata, která později vyhořela. S přibývajícím věkem pak bylo stále obtížnější užít si pohled z Lysé hory do údolí směrem k Frýdku-Místku nebo na druhou stranu, kde bývá za příznivého počasí jasně patrný i rozeklaný Rozsutec na slovenské straně.

Situace se však změnila a paní Vlasta se i nyní, ve svém vysokém věku a s artrózou kyčelních kloubů, která jí trápí, může posadit na lavičku před Plesnivkou, jak se říká jedné z chat na Lysé hoře. Přijela sem totiž speciálním autobusem. Její vnučka dobře odhadla, jakým dárkem babičku potěší, a koupila jí jízdenku. „*Je to tu dneska úplně jiné. Navíc zespoda to všechno vypadá tak malé, a tady je to obrovské, třeba ten vysílač,*“ rozhlíží se udiveně a opírá se o trekové hole. Přiznává, že s nimi chodí i po městě, protože si pak prý nepřipadá jako nemocná. A také jí to poradila fyzioterapeutka, s francouzskými holemi se zbytečně hrbila. „*Když jdu s holemi, tak na mě i ve městě známí volají, že zase vyrážím na hory. To se pak cítím! Ve skutečnosti jsem ráda, že dojdu na autobus,*“ usmívá se paní Vlasta.

Podobně jako Vlasta Galasová se na nejvyšší vrchol Beskyd jezdí dívat už sedm let stále tolik lidí, že místa v autobuse jsou dlouho dopředu vyprodaná. Jinak totiž nahoru vyjet nelze, povolení má pouze zásobování a horská služba. Lysá hora je totiž chráněné území, v jejím masivu vzniklo několik přírodních rezervací - Mazák a Mazácký Grúník, Malenovický kotol, Vodopády Satiny, koryto řeky Ostravice, Ondrášovy díry. Zákaz vjezdu je tedy naprosto pochopitelný.

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Autobus bývá plný nejen seniorů, často s vnuky a vnučkami, ale i tělesně postižených. Někteří jezdí za vzpomínkami, další chtějí vidět svůj rodný kraj z ptačí perspektivy. Nakonec pohodlím autobusu nepohrdnou ani pověstní Lysaři, krásní blázni, co evidují počet svých pěších výstupů na Lysou horu. Někteří ho zvládají ročně i vícekrát, než má rok dní. A když jednoho dne tělo přestane fungovat, je autobus jedinou variantou. Slzy dojetí v očích jsou tady k vidění pravidelně.

Autobus od hotelu Ondráš přes Krásnou na Lysou začal jezdit v roce 2005. Na prosby lidí, kteří stejně jako paní Vlasta toužili ještě jednou nebo vůbec někdy v životě vidět vrchol hory, která tolik přitahuje pozornost, zareagoval tehdejší senátor František Kopecký. Podařilo se mu využít sílu funkce a dostat k jednomu stolu turisty, ochránáře, kteří zpočátku byli nekompromisně proti, handicapované, i budoucího provozovatele autobusu. *„Trvalo to více než půl roku, než se všechno podařilo vyběhat,“* vzpomíná Vladimír Pavlásek z ČSAD Frýdek-Místek. Nejprve jezdil autobus jen v pátky. A byl pořád vyprodaný. V roce 2007 získala firma povolení přidat jako další den středu. *„Kolektivy se mohou hlásit vždycky už od ledna. Ještě než jdou jízdenky v dubnu do běžného prodeje, je jich tím pádem už polovina pryč,“* doplňuje Pavlásek.

„Výjimka za zákazu vjezdu motorovými vozidly byla povolena usnesením vlády z června 2005 a poté z května 2007 pro značný zájem veřejnosti o návštěvy této lokality,“ vysvětluje mluvčí ministerstva životního prostředí Michaela Jendeková a připomíná, že území Lysé hory je cenným jádrovým územím Chráněné krajinné oblasti Beskydy a je významné z důvodu ochrany přírody. Zákaz vjezdu motorovými vozidly mimo silnice a místní komunikace na území chráněných krajinných oblastí přitom vyplývá ze zákona o ochraně přírody a krajiny, což se týká i úseku mezi Papežovem a Lysou horou.

„Na vrchol Lysé hory vede přístupová účelová komunikace, která je silně vytížena pěšími turisty a navíc se využívá i jako cyklostezka. Proto bylo třeba povolení výjimky citlivě vážit,“ vysvětluje mluvčí. Jak dodává, hlavním důvodem bylo umožnit i osobám se sníženou pohyblivostí dostat se na vrchol. Omezily se tak výrazně individuální žádosti o výjezd na Lysou osobním vozem. Mluvčí navíc dodala, že Správa chráněné krajinné oblasti Beskydy monitoruje i případné negativní ovlivnění přírodních hodnot. *„Množství osob dopravených v současnosti autobusem na vrchol Lysé hory lze s ohledem na celkové množství návštěvníků považovat za nevýznamné a ministerstvo nemá ani informace o tom, že by vjezd autobusů znamenal negativní ovlivnění zájmů ochrany přírody v daném území.“*

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Autobus jezdí na vrchol Lysé hory od května do konce září. V 8.45 vyráží v Pražmě od hotelu Ondráš, po úzké asfaltové cestě s mnohými zatáčkami vystoupá nahoru v 9.10. Do 11.20 pak mají cestující možnost projít se po samotném vrcholu zvaném Gigula. Když mají štěstí, rozhlédnou se po okolí. Ale počasí na Lysé hoře je nevyočitatelné. V jednu chvíli svítí slunce, v dalším okamžiku může přijít bouřka.

Sedmileté provozování autobusové přepravy na nejvyšší vrchol Beskyd ukazuje, že i lidé s pohybovými problémy chtějí cestovat a poznávat nová místa nebo zažívat silné okamžiky ze svých vzpomínek. „Mnozí poskytovatelé služeb v cestovním ruchu si tento potenciál mnohdy ani neuvědomují a obávají se zejména nezbytných investic do bezbariérových úprav, které s tím souvisí, ale na druhou stranu tak mohou získat konkurenční výhodu,“ říká manažer Moravskoslezského klastru pro cestovní ruch Petr Kolčárek. *„Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a z prostředků Evropské unie realizujeme projekt Cestovní ruch bez bariér, kde na tuto příležitost chceme podnikatele upozornit. Seniorům nebo zdravotně postiženým nevdí cestovat mimo hlavní sezónu a obvykle necestují jako jednotlivci. Těm podnikatelům, kteří se rozhodnou tento potenciál využít, poskytujeme informace také na našich internetových stránkách www.klacr.cz.“*

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Provozovatelem autobusu je ČSAD Frýdek-Místek

Cestu na Lysou horu provázejí zajímavé přírodní scenérie

Cestujícími jsou obvykle lidé s pohybovými problémy

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Tento projekt je také spolufinancován z rozpočtu Moravskoslezského kraje

Vlasta Galasová na nejvyšším vrcholu Beskyd

Autobusová přeprava je provozována od května do konce září

Zpracoval: © PAM market, s.r.o.; 5.9.2011; marketing@pam-group.cz

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Tento projekt je také spolufinancován z rozpočtu Moravskoslezského kraje